

Dyslexie bezien vanuit het perspectief van Interactiedominante dynamica

Anna M.T. Bosman & Lieke Greijn

Studiebijeenkomst Braams & Partners

5 december 2011

Behavioural Science Institute,
Sectie Orthopedagogiek
Radboud University Nijmegen

Definitie van dyslexie (vlg. SDN)

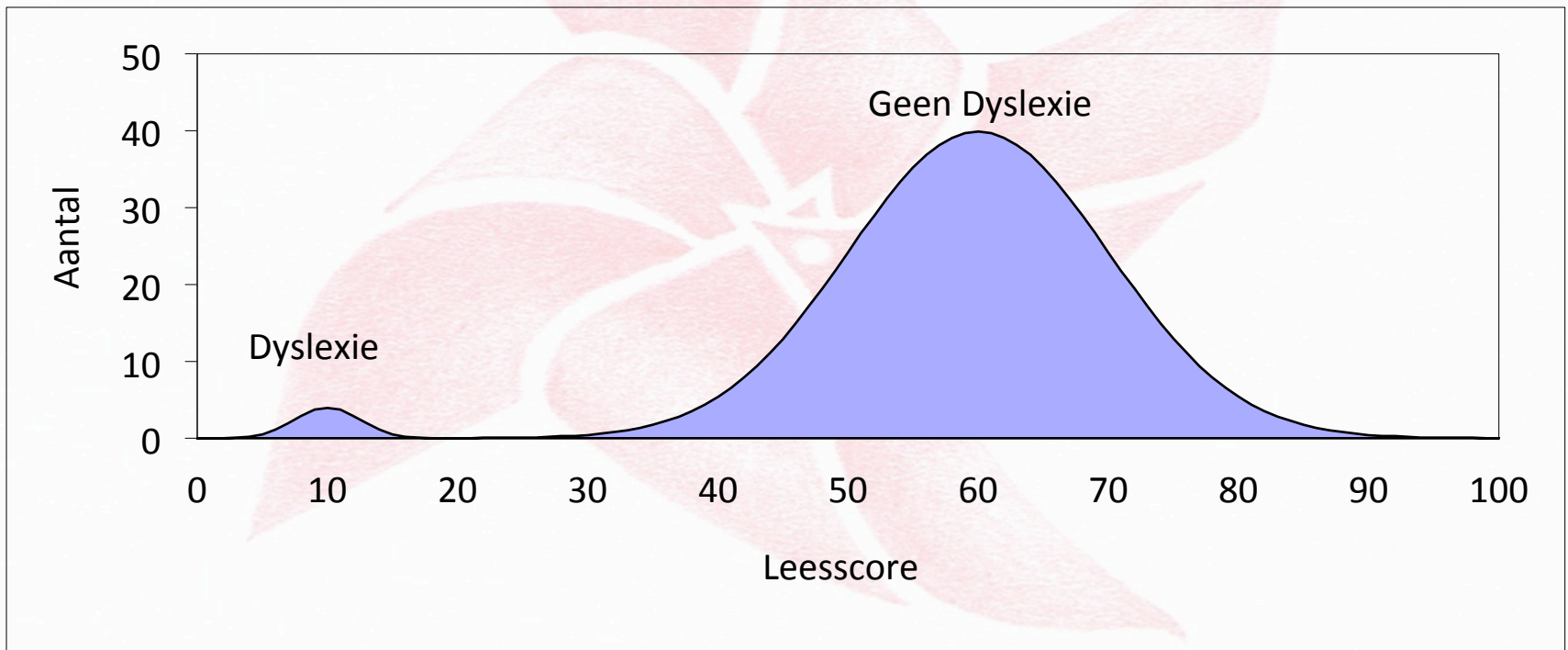
een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau

Onderkennende diagnose (kenmerk 1)

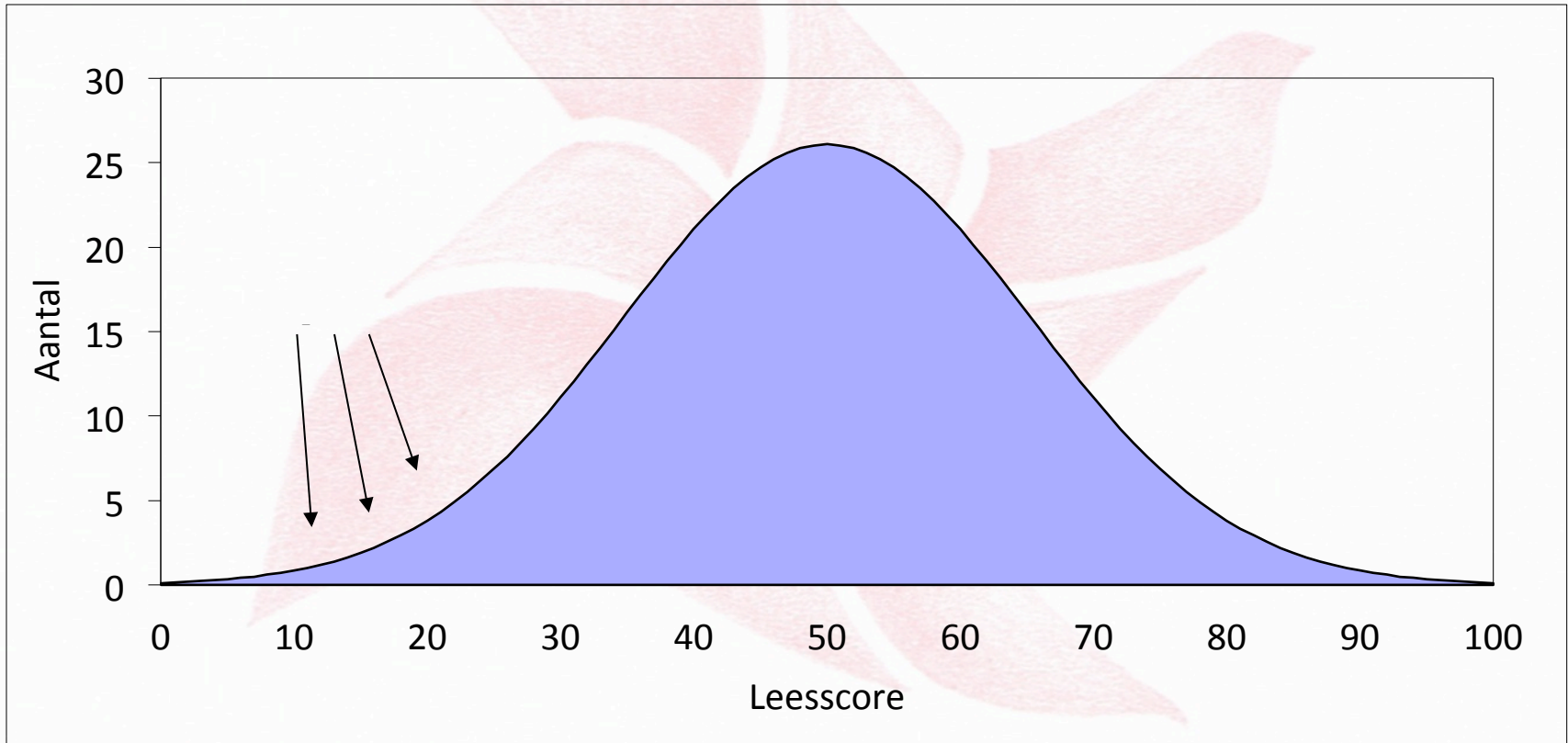
Achterstand

het vaardigheidsniveau van lezen op woordniveau en/of spelling ligt significant onder hetgeen van het individu, gegeven diens leeftijd en omstandigheden, gevraagd wordt.

Het was zo mooi geweest, als...

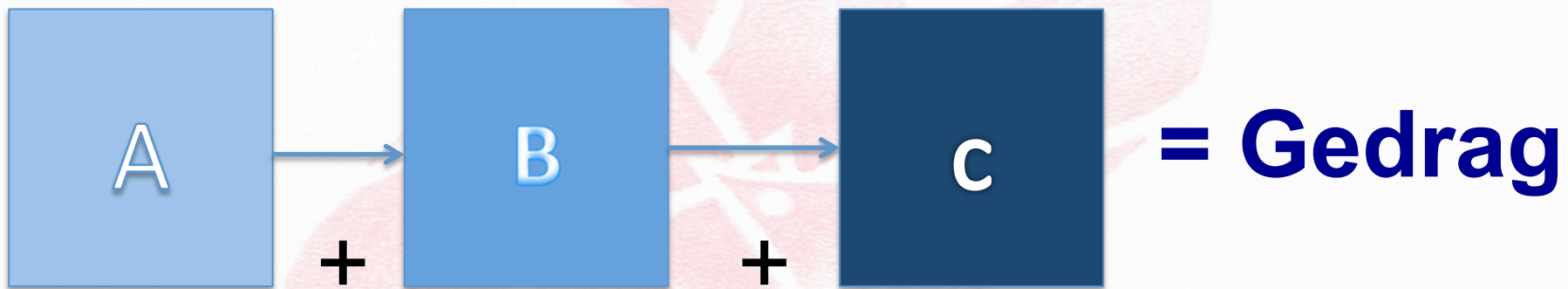
Helaas is dit de realiteit

Dyslexie is geassocieerd met

1. Problemen in het fonologisch bewustzijn/geheugen
2. Problemen in het orthografisch bewustzijn/geheugen
3. Visueel-perceptueel deficit
4. Magnocellulair deficit
5. Auditieve verwerkingsproblemen
6. Rapid-naming kleuren, cijfers, etc...
7. Aandachtsproblemen
8. Motorische problemen
9. Taalgerelateerde problemen
10. Neurobiologische factoren
11. Omgevingsfactoren
12. etc.....

Additief perspectief op cognitie

Interactief perspectief op cognitie

Zwerm vogels

School vissen

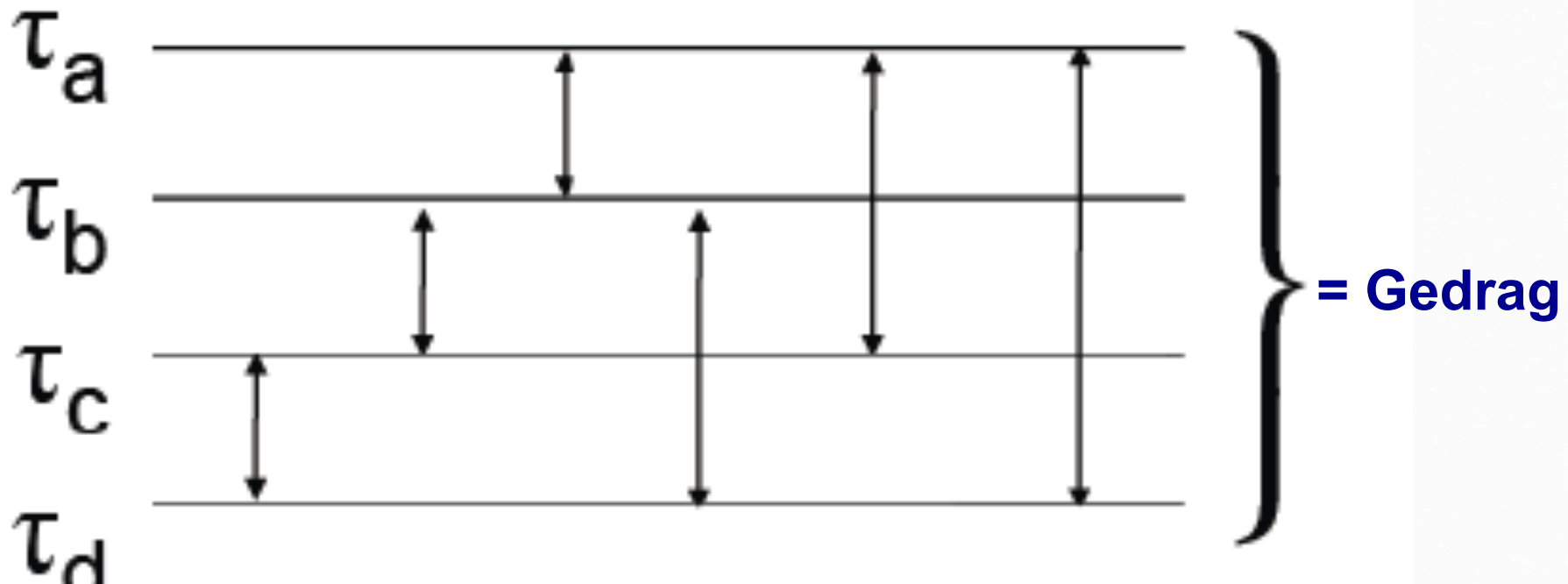
Menigte wandelende mensen

en een simulatie

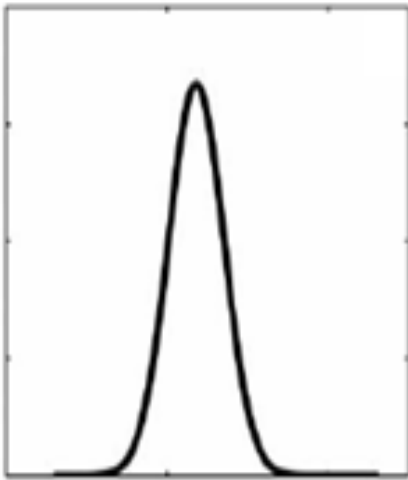

Interactedominant perspectief op cognitie

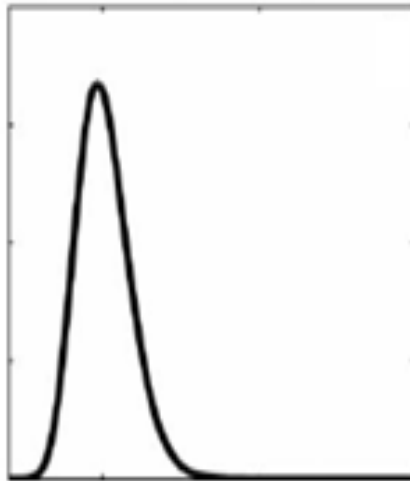
Typen verdelingen

A

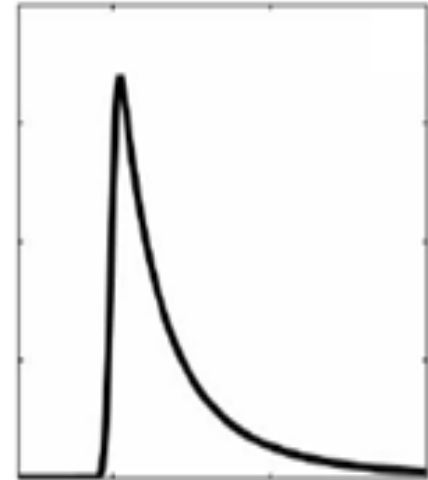
Gaussian

B

Log-normal

C

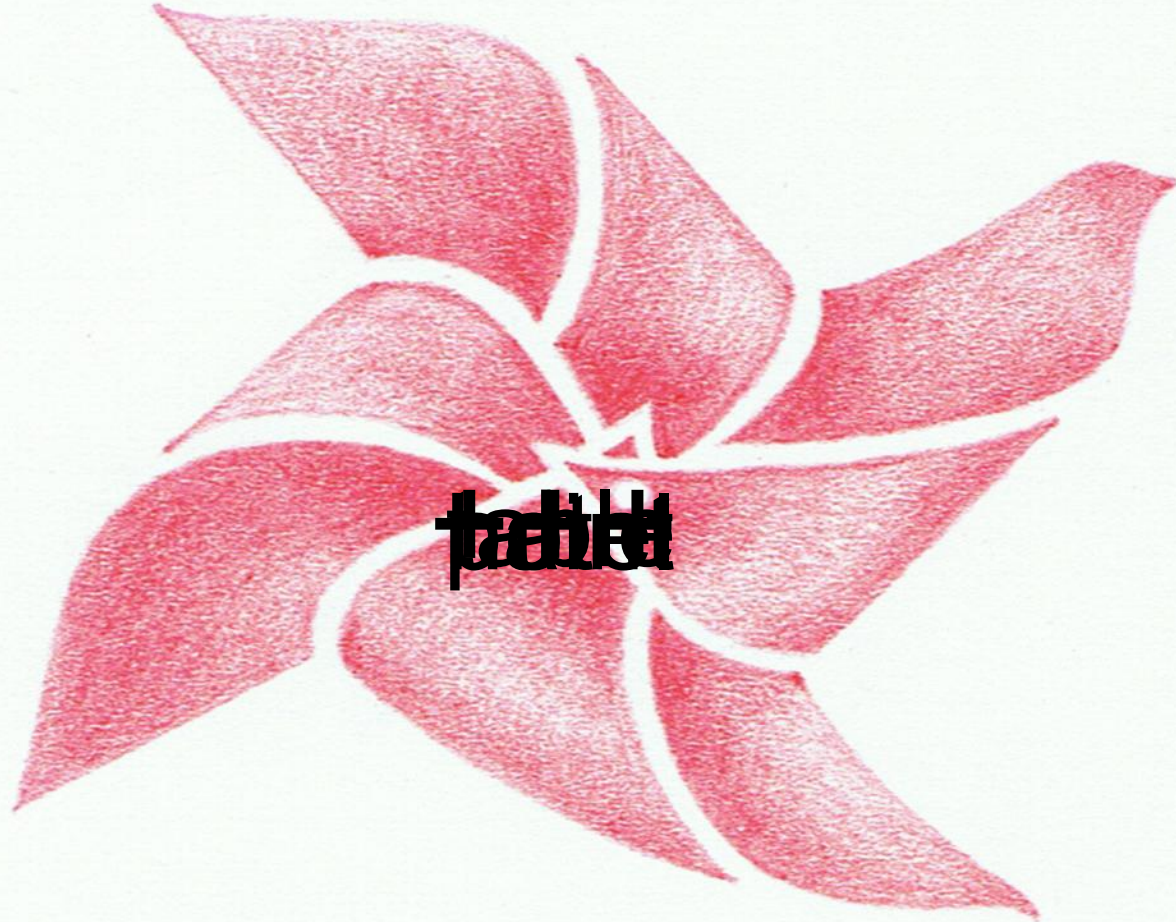

Power law

Proefpersonen

	Dyslectisch	Niet dyslectisch
Meisjes / jongens	7 / 13	8 / 15
EMT standaardscore	≤ 6	≥ 12
Klepel standaardscore	≤ 6	≥ 12
Leeftijd	tussen 11 en 13 jaar	

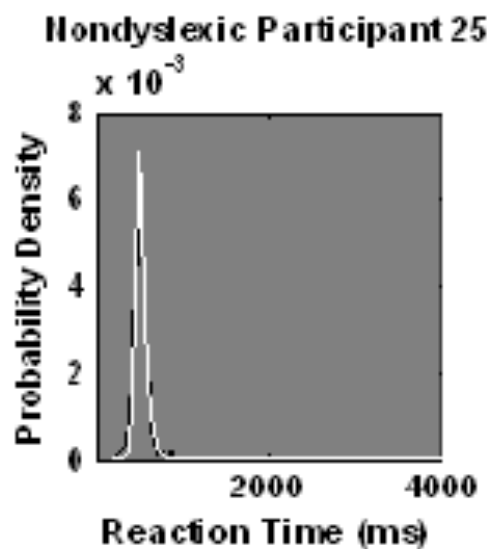
Continue Leestaak

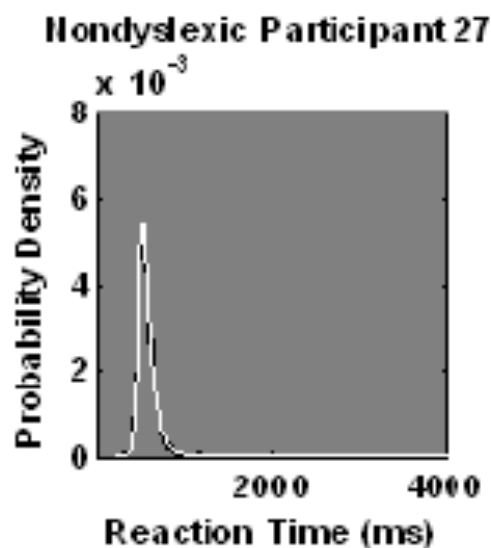
560 woorden achter elkaar oplezen
RT van elk gelezen woord wordt geregistreerd

Gevonden Distributies

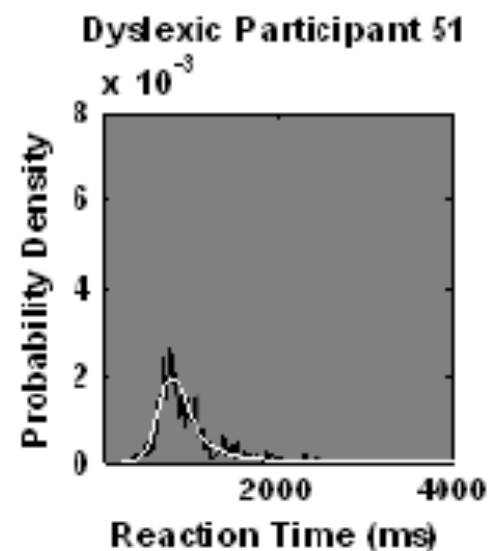
A

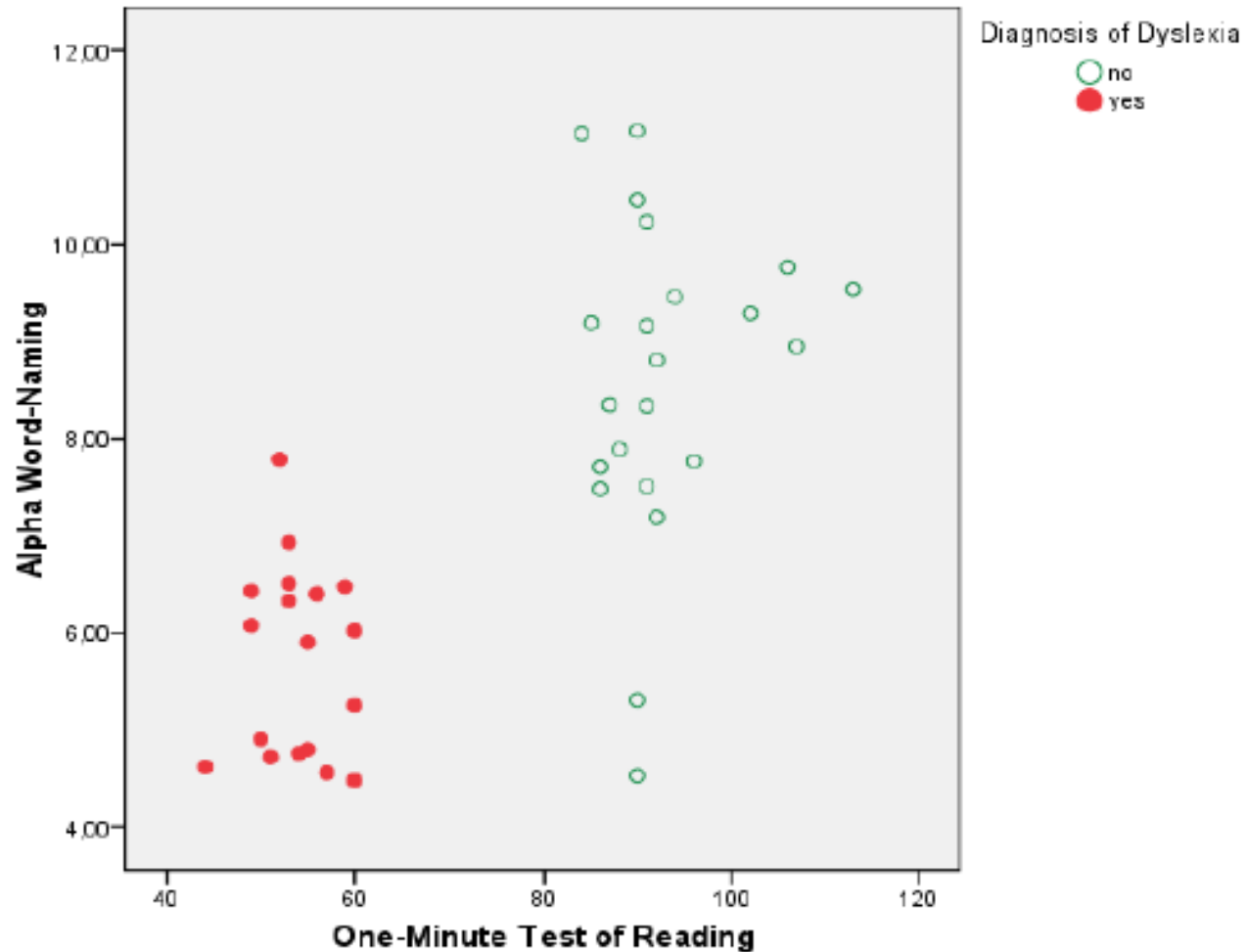
B

C

α -parameter splits the groups

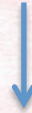

Dit is nog niet alles.....

Rapid naming: Kleuren benoemen (560)

Rekenen: optellen en aftrekken onder de 10 (560)

Erikson flanker taak (560)

trial a

=> => => => =>

trial b

<= <= => <= <=

Log-normaal verdelingen

Dyslectisch			Niet dyslectisch		
3	2	1	4	1	2
2	2	0	3	3	2
0	0	1	2	3	2
2	1	0	4	2	4
1	1		2	3	2
2	0		4	3	3
0	1		4	3	
1	1		4	2	
(21)	Gem = 1.0		(62)	Gem = 2.8	

Conclusie

Dyslectici hebben ook in andere taken vooral power-law gedrag, terwijl niet-dyslectici daarin vooral log-normaal gedrag:

Gedrag is het resultaat van een interactief complex systeem

Een ongeluk komt zelden alleen!

Met dank aan

Prof. dr. Jay Holden

Prof. dr. Guy Van Orden

Marieke van Rooij, M.Sc.

University van Cincinnati, Ohio